

dasi se je eden tovariš-učitelj v tem oziru obrnil s prošnjo do nekega slov. poslanca. Slovenski poslanci imajo pač najmanj vzroka biti v takih rečeh solidarni s svojimi nemškimi tovariši poslanci! Izprevidli smo, da so pravi prijatelji šole in učiteljstva le socialni demokratje!

Zedinjeno štaj. učiteljstvo pa bo v bodoče pokazalo, kaj zmore, in se bo vedelo poslužiti sredstev, ki ne bodo vsakemu prav! Zahtevali ne bomo samo, da se nam vračunijo vsa kot def. učiteljem prebita leta polno v starostne doklade, ampak prišli bomo z zahtevo, da se nam všteje tudi praktični čas.

Predsednik »koncertnega odseka« tov. g. Čulek je potem poročal o seji, vršeči se pred zborovanjem, v kateri se je sklenilo, da se vrše pevske vaje na dan vsakokratnega društvenega zborovanja od pol 9. do 11. ure predpoldan. Prva vaja, za katero se naj tovariši pevci nauče Pauknerjeve mešane zbere, je na dan sv. Treh kraljev v okoliški šoli v Celju. Na marljivosti in pridnem ter točnem obisku tovarišev- pevcev je ležeče, da se bo lahko vršil nameravani koncert, za čigar predpriprave se je že izdala lepa vsota.

Nato je nadaljeval in tudi končal g. prof. J. Kožuh svoje predavanje o kartografski projekciji, za kar je žel toplo zahvalo.

Književnost in umetnost.

Slovensko-nemška meja na Štajerskem. Kulturno-zgodovinski in narodnopisni doneski. Nabral Ante Beg. Ponatis iz »Slovenskega Naroda«. Z zemljepisnim načrtom. Cena 1 K. V Ljubljani 1905. Tiskala »Narodna tiskarna«. Založil Ante Beg. Str. 109. — Gospod Beg nam je napisal lepo delce, ki nam kaže štajersko slovensko-nemško mejo v nje faktušnem položaju. Za rodoljubno slovensko srce ni ta pogled vesel. Pisatelj pravi sam v predgovoru: »Že bilanca o polstoletju našega življa ob meji je taka, da mora vsakega Slovenca pretresti iz narodne letargije.« — Meja se krči, slovenstvo izmira, valovi tujstva pluskajo bolj in bolj proti jugu: to je žalostni sklepni akord, ki vanj izzveni Begova razprava. Ali morda zbude ti glasovi one, ki bi morali stati na braniku, da nam Nemec ne ugrabi zemlje takorekoč izpred nosu?! To bi bil temeljitega Begovega dela najlepši uspeh! In ta uspeh je mogoč, ker nam pisatelj pove, kam bi bilo treba koncentrovati moči, da rešimo, kar se da rešiti. Iz vse razprave pa zveni klic po najboljšem rešilnem sredstvu: Dajte nam slovenskih šol! — Samo ko bi ga čuli poklicani krogi!

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo Učiteljskega konvikta so darovali: g. Ivan Majaron, veleposestnik in trgovec v Borovnici, 50 K; županstvo Šmihel-Stopiče v Kandiji pri Novem mestu 50 K; g. Ivan Jebačin, lastnik »Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate« v Ljubljani, 50 K; Posojilnica za Sodražico in okolico 20 K; Okrajna posojilnica v Krškem 20 K; gojenke ljubljanskega učiteljskega o. Prešernovi slavnosti 2. decembra 1905 zložile 20 K; g. dr. Fran Ilešič, c. kr. učit. profesor v Ljubljani, pri šolskih zvezkih prigospodaril 8 K 8 h; g. S. T. namesto venca na grob r. Martinu Siču 12 K; g. Ljudevit Štrigelj, načelnik požarne brambe, posestnik i. dr. v Ljubljani, 10 K; g. Fran Maly, občinski svetovalec, tovarnar in posestnik v Ljubljani, 10 K; vesela družba v gostilni g. Marije Sirc v Mengšu 84 h; g. Ivan Pogačnik, c. kr. okrajni sodnik v Kranju, namesto venca na grob r. nadučitelju Alojziju Pinu v Dol. Logatcu, 10 K; tvrdka Češnik & Milavec, zaloga marnufakturnega blaga v Ljubljani, 10 K; g. K. Guštin v Metliki 5 K namesto novoletnih voščil; občinski odbor-niki v Adlešičih na Dolenjskem 6 K 40 h; Posojilnica v Zagorju ob Savi 20 K; gđc. Klementina

Novak, učiteljica v Cerknici, nabrala ob nastopu svoje službe v veseli družbi pri g. Ivanu Stergulcu v Begunjah, 7 K; Kot odkupnino od novoletnih voščil pošiljajo 3 K gg. B. Andoljšek 1 K, Ana Andoljšek 1 K in Jos. Schott 1 K, vsi iz Litije. Gdč. Vera Skrem, Tonči Mihevc, Mici Dolenc, učenke v Dol. Logatcu, 11 K kot preostanek nabrane svote za venec šolske mladine umrlemu vodju g. Al. Pinu. Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Kolekta poštih znamk za učiteljski konvinkt. Iz radovljiskega okraja kolekta št. 64; iz logaškega okraja kolekta št. 40, 66, 67 in dva prepisa. Išče se na Primorskem kolekta št. 115, ki jo je prejelo dne 16. maja 1905 šolsko vodstvo v Komnu; le-to jo je poslalo dne 22. maja 1905, vredno 4 K v znamkah, na Gorjansko; od tod je šla kolekta v Nabrežino, dalje se je pa izgubil nje sled. Kdor jo najde, jo blagovoli poslati naprej, ali pa če je že polna, v Ljubljano.

Letnino za 1905 so plačali p. i. gg.: Bele Ivan, Čadež Anton, Dimnik Jakob, Furlan Jakob, Gale Fran, Jelenc Luka, Pavčič Josip, Pretnar Jakob, Režek Juraj, Sadar Vendelin, Wider Karel, vsi na I. mestni šoli v Ljubljani; g. Ivan Strehovec, učitelj v Adlešičih; g. Josip Svetina, učitelj v Žaljni; g. Tomaž Kurbus, nadučitelj in gđc. Tilka Lecker, učiteljica v Slivnici pri Celju; g. Janko Zirovnik, nadučitelj, g. A. Arko, učitelj in g. J. Lenarčič učitelj, vsi v St. Vidu pri Ljubljani.

Osebnost. gđc. Zora Koncilijska je premeščena iz Božjakovega kot supletinja v Krko pri Litiji.

Osebnost na Štajerskem. Petrazredna ljudska šola v St. Pavlu v Savinjski dolini se razširi v šestrazrednico, dvo-razrednica v Stoprcih pa v tri-razrednico. — Nadučitelj v Spodnji Polskavi je postal Josip Vodošek, dosedaj učitelj v Frajhamu. — Stalni učitelji so postali: Fran Dernovšek iz Arčič v Sevnici, Ljudmila Gomilšek iz St. Jedrti nad Laškem in Ivana Piller iz Kapel v Vidmu, Marija Ježovnik pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah, Marija Lercher na svojem mestu v Slovenski Bistrici (dekliška ljudska šola) ter Ana Ambrusch od Sv. Rriža pri Slatini v Rušah.

Iz seje c. kr. okrajnega šolskega sveta v Radovljici, ki je bila dne 20. decembra, nam poročajo: Potrdila se je kupna pogodba za g. Bahovcu iz Ljubljane prodano staro šolsko poslopje v Radovljici za ceno 7010 K, a zavrnila se je po nasvetu g. dr. J. Vilfana kupna pogodba za stari šolski vrt istotam. Za imenovani vrt je hotel dati radovljiski zdravstveni zastop 835 K, ker je mislil na istem mestu postaviti bolnišnico, svet pa je premajhen in je zidanje bolnišnice za mesto tamkaj neprimerno, ker se na isto stran Radovljica najbolj razširja, zato se prodaja ni odobrila. Tudi je ponudnik, ki preplača to vsoto. — Sklene se, da se parcele, pripadajoče k šoli v Ljubnem, prodajo, a ne pod 8000 K, ker sedanja najemnina ne dosega odstotkov, katere bi donášala zgoraj imenovana vsota v obligacijah, oziroma naložena v hranilnici. C. kr. okrajni šolski svet si pa pridrži pravico potrditve kupne pogodbe. — G. Mihaeli Huth-Rasinger se dovoli trimesečni dopust zaradi bolezni, na njeno mesto se postavi supletinja. Gdč. Karolina Domijanovič in Apolonija Fatur sta dobili dopust do novega leta. Šoli na Breznici se dovoli glede na okoliščine za tekočo šol. leto poldnevni pouk v tretjem razredu, a krajnemu šolskemu svetu se pa naroča, da skrbi za prihodnje šol. leto za dovolj veliko šolsko sobo. — C. kr. okrajni šol. svet se strinja z dopisom c. kr. kmetijske družbe kranjske na c. kr. dež. šol. svet, da bi se nagrade za šolske vrte dajale rajši učiteljstvu od personam. Potrdi se proračun za okrajno učit. blagajnico s skupno vsoto 900 K za l. 1906. — Sestavi se kompetentna tabela za učit. službi v Radovljici in Ratečah. Nekemu učencu se pogojno dovoli izdati izpustnico. Na znanje se vzame poročilo o nadzorovanju šol v Dobravi pri Kropi in Lescah. — Rešijo se proračuni za šole v Kranjski gori, Ljubnem, Ovisih, Ratečah in Kranjski gori za l. 1906.

Častno priznanje za skrbno negovanje šolskega vrta je izrekel štajerski deželni šolski svet tovarišu P. Wudlerju, nadučitelju na Ljubnem.

† **Dimović Ivan**, bivši mnogoletni učitelj srbske ljudske šole v Trstu, je umrl dne 29. pret. m. — Pokojnik je bil visoko naobražen in je užival obče spoštovanje med srbskim učiteljskim. Blag mu spomin.

C. kr. deželni šolski svet za Gorico in Gradiško je iz službenih ozirov premestil: nadučitelja Antona Koso vela iz Sežane v Pliskovico; nadučitelja Milana Vovka iz Pliskovice v Povir; nadučitelja Antona Berginca iz Povirja v Sežano; učitelja Luko Silo iz Štorij v Vojsčico. — Učitelj in voditelj v Branici Josip Sinigoj je bil na lastno prošnjo premeščen v Mavhinje. — Učitelj v Grahovem Fran Kasca je imenovan nadučiteljem II. razr. v Tolminu; Alojzij Macarol je bil potrjen definitivnim učiteljem v Št. Polaju.

Koncertni odsek učit. društva za celjski in laški okraj je v svoji zadnji seji sklenil, da se vrše pevske vaje na dan vsakratnega društvenega zborovanja od 1/2 9. — 1/2 11. predpoldne. Prva vaja je na dan sv. Treh kraljev v okoliški šoli v Celju. Vsi cenjeni člani pevskega zbora se prosijo, da vaje pridno in točno obiskujejo ter se za prvo vajo nauče 3 Pauknerjeve meš. zbore, ki jih naj prinese s seboj!

Božičnico je imela šola na Frankolovem dne 28. dec. t. l. Tamkajšnja graščakinja Alice Faber, soproga angl. generalnega konzula, v zimskem času bivajočega v hrvatski Reki, je imenitno obdarovala otroke: 55. deklic je dobilo blago za obleke, 32 pa nogavice, 26 dečkov je prejelo pahovke (šale), 18 pa nogavice. Najpridnejši otroci so dobili molitvenike (24). — Vrhutega so dobili obilico igrač, konjičkov, punčk, žog, lecta, sladkarij, bonbona pa kar cel zaboj, tako da so bili obdarovani tudi otroci, ki še ne hodijo v šolo. Po nadučiteljevem nagovoru do otrok, in ko so ti odpeli krasno božično pesem, so se obdarovali ob navzočnosti baronice Manteufflove, ki je nadomestovala milosrdno gospo. Bog oblagodari blago dobrotnico, ki je vedno prijazna našemu narodu!

Služba nadučitelja oziroma učitelja je razpisana na štirirazrednici v Trziču do 25. januarja 1906.

V popolnjenje razpisa tukajšnje učiteljske službe prosimo uljudno v Vašem cenjenem listu objaviti, da je s to službo združeno tudi prosto stanovanje (1 soba). (Razpis glej štev. 51. l. 1905 »U. T.«, pol. okraj Celje, toč. 4.) Krajni šolski svet. Št. Rupert (okraj Laško), dne 2. januarja 1905. Načelnik: Martin Tratnik.

Na Francoskem je sedaj sprejet zakon o ločitvi cirkve od države. Sedaj preneha tudi poslanstvo v Vatikanu in nunciantura v Parizu. Duhovništvo ne bo dobivalo plače od države, nego zanj se bodo morali pobrigati verniki sami.

Higijenska razstava na Dunaju. Tekom tega leta prirede na Dunaju higijensko razstavo, ki vlada zanj tudi v učiteljskih krogih veliko zanimanje. Opozorjamo že sedaj poklicane kroge na to znamenito razstavo z željo, da bi omogočili z denarnimi podporami tudi učiteljsstvu, da si jo ogleda!

Razgled po šolskem svetu.

— **Konec italijanske juridične fakultete v Inomostu.** Naučno ministrstvo je izdalo odlok, ki je z njim formalno z dnem 31. pret. mes. odpravljena italijanska pravna fakulteta v Inomostu, ki je zaprta od novembra 1904. Od novega leta se več ne vrše izpiti v italijanskem jeziku. Vlada umakne tudi zakonski načrt glede ustanovitve pravne fakultete v Roveretu.

Listnica upravnitva.

Cenjene tovarišice! Dragi tovariši!

Novo leto in — nove skrbi! Glavni stroški »Tovarišev« so še neporavnani, naročnina pa je dosedaj komaj kapljala. Tako se mora vse nehati! Prosim torej one tovarišice in tovariše, ki so z naročnino še na dolgu — nekateri celo za več let! — da stori vsak svojo dolžnost ter pošlje »Tovarišu« to, kar je njegovega.

Tej številki so priložene položnice za vse one, ki nimajo naročnine predplačane. Vplačajte nanje vsaj enoletno naročnino, ker si prihranite s tem poštino. Vdrugič ne dobi v tekočem letu nihče položnice, ker stanejo te »Tovariša« preveč!

Pridobi vsakdo »Tovarišu« vsaj enega novega naročnika! Osobito cenjene tovarišice store v tem oziru lahko mnogo mnogo, ker pogrešamo med naročniki večino nežnega spola. Koleginje — enake pravice, enake dolžnosti! Ena naših dolžnosti pa

je tudi stanovska zavest, ker le ta nam pribori boljšo bodočnost!!

Pa tudi med kolegi je mnogo takih, ki le mižé čakajo, kaj bodo storili za nje — drugi. To je sramotno! Vsakdo bi moral biti naročen na naš stanovski list. Tako je pa včasih pet tovarišev naročenih na en iztis, pa še tega vedno ne plačajo. To je indolentnost!

Šolska vodstva, čitalnice in društva naj nam pošljejo naročnino na vsak način vnaprej!

To številko »Tovariša« pošljemo mnogim tovarišem na ogled. Ako lista ne naroče, naj nam ga blagovolijo vrniti, četudi jih ne smatramo naročnikom prej, kot da nam to izrecno izjavijo.

Od dosedanjih naročnikov smatramo vse tudi še dalje naročnikom — dokler nam naročbe ne odpovedo.

Vsakdo, ki pride med letom na novo bivališče, naj nam blagovoli to spremembo tudi naznaniti. Časniške vesti niso v tem oziru vselej zanesljive.

Reklamacije so poštne proste; napišite le na naslovno stran, da je pismo (odprto seveda) reklamacija.

Vsem naročnikom — dobrim in nedobrim! — želi veselo novo leto

»Tovarišev« upravništvo.

Ljubljana-Barje, dne 5. januarja 1906.

Listnica uredništva.

— Okrajnim učiteljskim društvom. Gospode funkcionarje v okrajnih učit. društvih prosimo, naj nam pravočasno pošiljajo vabila k zborovanjem. Mnogokrat se zgodi, da dobimo vabilo tisti dan, ko izide naš list, zato ga ne moremo priobčiti. Tako se je zgodilo tudi zadnjič z vabilom nekega štajerskega učiteljskega društva. Vsaka nujna zadeva more priti v list le tedaj, ako jo dobimo tri dni pred izidom. Upoštevajte to! — Poročilo o občnem zboru »Deželnega slov. učiteljskega društva v Ljubljani« priobčimo prihodnjič, ker nam je danes vkljub prilogi zmanjkalo prostora. — Na štajersko: Prihodnjič! — V Istro: Danes teden! — Več drugih dopisov prihodnjič.

Uradni razpis učiteljskih služb.

Št. 3001.

Kranjsko.

Na petrazredni ljudski šoli v Postojni se razpisuje s tem učno mesto učiteljice v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 25. januarja 1906.

Prosilke, ki še niso v kranjski javni šolski službi stalno nameščene, morajo z državno zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za službovanje.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 24. decembra 1905.

Št. 3026.

Na štirirazredni ljudski šoli v Senožečah se razpisuje s tem učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 25. januarja 1906.

Prosilci, ki še niso stalno nameščeni v kranjski javni šolski službi, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo fizično sposobnost za službovanje.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 24. decembra 1905.

Št. 2110.

Na štirirazredni ljudski šoli v Dol. Logatcu se razpisuje s tem služba učitelja v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 26. januarja 1906.

Prosilci, ki še niso stalno nameščeni v kranjski javni šolski službi, morajo dokazati z izpričevalom državnega zdravnika, da imajo popolno fizično sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 25. decembra 1905.

Št. 2165.

Na dvorazredni ljudski šoli v Rovtjah se razpisuje s tem učiteljska služba v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 25. januarja 1906.

Prosilci, ki še niso stalno nameščeni v kranjski javni šolski službi, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za službovanje.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 24. decembra 1905.

Št. 2165.

Na trirazredni ljudski šoli v Grahovem se razpisuje s tem učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 28. januarja 1906.